

ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣ ଉପରେ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର

କୋରାପୁଟ, ୩୦।୭(ନି ପ୍ର): ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ସୁନାବେଢ଼ା ପରିସରରେ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣ ଉପରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବକ୍ତୃତା ୨୦୨୪ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୨୯ ତାରିଖରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପୁରୀ କ୍ୟାମ୍ପସସ୍ଥିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ନବ ବ୍ୟାକରଣ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ଅନୁପମା ପୃଷ୍ଟି ଓ କଟକ ରେଭେନ୍ସା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ଯୁଧିଷ୍ଠିର ସାହୁ ପ୍ରମୁଖ ବକ୍ତା ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର କୁଳପତି ପ୍ରଫେସର ଚକ୍ରଧର ତ୍ରିପାଠୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ପାଇଁ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଇଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଭାରପ୍ରାପ୍ତ କୁଳସଚିବ ତଥା ଭାଷା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିନ୍ ପ୍ରଫେସର ଏନ୍ ସି ପଣ୍ଡା ଉଦଘାଟନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଫେସର ପୃଷ୍ଟି ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ଶବ୍ଦର ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରି ଶବ୍ଦବୋଧ ଶୀର୍ଷକ ଏକ ସାରଗର୍ଭକ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଫେସର ସାହୁ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣର ପ୍ରୟୋଗ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଉପସ୍ଥିତ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ବିଭିନ୍ନ ଉଦାହରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଲୋକପାତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଡ.

ନବିନ କୁମାର ପ୍ରଧାନ, ଡ. ଦେବାଶିଷ କର୍ମାକର, ଡ. ସଞ୍ଜୀବ ସରକାର, ଡ. ବୀରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ସତ୍ୟବ୍ରତ ମିଶ୍ର, ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଅଧିକାରୀ ଡ. ଫଗୁନାଥ ଭୋଇ କ ସମେତ ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଯୋଗଦେଇ ଆଲୋଚନାରେ ପାରସ୍ପରିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

Department of Sanskrit at Central University of Odisha Hosts Special Lecture on Sanskrit Grammar

Koraput,(KCN): the Department of Sanskrit at the Central University of Odisha hosted a special lecture on Sanskrit Grammar at its Sunabeda campus. The event featured distinguished speakers, including Prof. Anupama Prusty, Head of the Department of Navya Vyakarana at Central Sanskrit University, Puri Campus, and Prof. Yudhistira Sahoo, Head of the Department of Sanskrit at Ravenshaw University, Cuttack. Hon'ble Vice-Chancellor, Prof. Chakradhar Tripathi, extended his best wishes for a successful programme. The event was inaugurated by Prof.

N.C. Panda, Registrar (I/C) and Dean of the School of Languages, who also addressed the gathering. Prof. Prusty delivered an insightful lecture on 'S a b d o b o d h a , ' emphasizing the significance of sound and its interpretation within

the Sanskrit language. Prof. Sahoo engaged with the audience on the application and importance of Sanskrit grammar, illustrating his points with various examples. The lecture was well-attended by faculty members Dr. Nabin

Kumar Pradhan, Dr. Debashis Karmakar, Dr. Sanjib Sarkar, Dr. Birendra Kumar Sadangi, Mr. Satyawrat Mishra, Public Relations Officer Dr. Phagunath Bhoi and students from the Department of Sanskrit, who all contributed to the vibrant discussion.

ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣ ଉପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନାଚକ୍ର

କୋରାପୁଟ, ୩୦.୧(ଅମିତାଭ ବେହେରା)

ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ସୁନାବେଡ଼ା କ୍ୟାମ୍ପସ୍ରେ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣ ଉପରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନବ ବ୍ୟାକରଣ ବିଭାଗ ପୃଷ୍ଠା ପ୍ରଫେସର ଅନୁପମା ପୃଷ୍ଟି ଓ କଟକ ରେଭେନ୍ସା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ ପୃଷ୍ଠା ପ୍ରଫେସର ଯୁଧିଷ୍ଠିର

ସାହୁ ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କୁଳପତି ପ୍ରଫେସର ଚକ୍ରଧର ତ୍ରିପାଠୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ପାଇଁ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଇଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଭାରପ୍ରାପ୍ତ କୁଳସଚିବ ତଥା ଭାଷା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିନ୍ ପ୍ରଫେସର ଏନ୍.ସି. ପଣ୍ଡା ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଫେସର ପୃଷ୍ଠି ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ଶବ୍ଦର ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱରୋପ କରି 'ଶବ୍ଦବୋଧ' ଶୀର୍ଷକ ଏକ ସାରଗର୍ଭକ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଫେସର

ସାହୁ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣର ପ୍ରୟୋଗ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଉପସ୍ଥିତ ଛାତ୍ରୀଛାତ୍ରଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ସହ ବିଭିନ୍ନ ଉଦାହରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ବୁଝାଇଥିଲେ । ଏହି ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଡ. ନବୀନ କୁମାର ପ୍ରଧାନ, ଡ. ଦେବାଶିଷ କର୍ମାକର, ଡ. ସଞ୍ଜୀବ ସରକାର, ଡ. ବୀରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ସତ୍ୟବ୍ରତ ମିଶ୍ର, ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଅଧିକାରୀ ଡ. ଫଗୁନାଥ ଭୋଇଙ୍କ ସମେତ ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗର ଛାତ୍ରୀଛାତ୍ର ଯୋଗଦେଇଥିଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମଞ୍ଚାସୀନ ଅତିଥିମାନେ ।

ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର

ସୁନାବେଢ଼ା, ୩୦ ।୭ (ନିପ୍ତ): ସୁନାବେଢ଼ା ସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ ଆନୁକୂଳ୍ୟରେ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣ ଉପରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବକ୍ତୃତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପୁରୀ କ୍ୟାମ୍ପସ୍ଥିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ନବ ବ୍ୟାକରଣ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ଅନୁପମା ପୃଷ୍ଟି ଓ କଟକ ରେଭେନ୍ସା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ଯୁଧିଷ୍ଠିର ସାହୁ ପ୍ରମୁଖ ବକ୍ତା ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । କୁଳପତି ପ୍ରଫେସର ଚକ୍ରଧର ତ୍ରିପାଠୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ପାଇଁ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଇଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ

ଭାରପ୍ରାପ୍ତ କୁଳସଚିବ ତଥା ଭାଷା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିନ୍ ପ୍ରଫେସର ଏନ୍.ସି.ପଣ୍ଡା ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଫେସର ପୃଷ୍ଠି ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ଶବ୍ଦର ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରି 'ଶବ୍ଦବୋଧ' ଶୀର୍ଷକ ଏକ ସାରଗର୍ଭକ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଡଃ ନବୀନ କୁମାର ପ୍ରଧାନ, ଡଃ ଦେବାଶିଷ କର୍ମାକର, ଡଃ ସଞ୍ଜୀବ ସରକାର, ଡଃ ବୀରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ସତ୍ୟକ୍ରତ ମିଶ୍ର, ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଅଧିକାରୀ ଡଃ ଫଗୁନାଥ ଭୋଇଙ୍କ ସମେତ ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗର ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଯୋଗଦେଇଥିଲେ ।

वस्तुतः बौद्ध एवार्थः शक्यः । स्फोटात्मकमेवार्थः शब्दः । अनयोः
तादात्म्यसम्बन्धः विद्यते । तादात्म्यस्तु तद्विन्नत्वे सति
तदभेदेनप्रतीयमानत्वम् । भेदाभेदसमनियतत्वम् । अर्थात् भेदे
अभेदस्यारोपः भवति । आरूपस्तु आहार्य-अनाहार्यरूपेण द्विविधः ।
बाधकालिकेच्छाजन्यज्ञानमाहार्यम् । तद्विपरितमनाहार्यम् । बौद्धार्थस्य
शक्यार्थेन ग्रहणात् विकल्पसूत्रं यथा- 'शब्दज्ञानानुपाती बुद्ध्यनुपतनशीलो
वस्तुशून्यः विकल्पः' इति संगच्छते । बाह्यार्थरहितः विशेषेण कल्प्यत इति
विकल्पः । तेन मधुशब्दोच्चारणे मुखे मधुरस्यापत्तिः नैव उत्पद्यते । एवञ्च

—
"एष बन्ध्यासुतो याति खपुष्पकृतशेखरः ।
कूर्मक्षीरचये स्नातः शशशब्दानर्धरः ॥"

